

Slovenské národné múzeum

Osemdesiat rokov Slovenského národného múzea v Bratislave

Tlačová správa

Bratislava 4. mája 2010 - Slovenské národné múzeum patrí k vrcholovým kultúrnym inštitúciám na Slovensku z najväčším počtom zbierok a dlhodobou tradíciou siahajúcou do konca 19. storočia. Začiatkom mája oslávi osemdesiate výročie od slávnostného otvorenia Slovenského národného múzea (Zemedelského múzea) v Bratislave.

Od sprístupnenia prvých expozícií **Slovenského národného múzea v Bratislave** verejnosti uplynulo už osem decínií. V novopostavenej sídelnej budove **Zemedelského múzea na Vajanského nábreží** (predchodcu Slovenského národného múzea) sa zišli na jej slávnostnom otvorení **4. mája 1930**, najvyšší predstavitelia politického a verejného života Československa, zástupcovia diplomatického zboru, kultúrnych inštitúcií, hospodárskych korporácií, vysokých a špecializovaných škôl s poľnohospodárskym zameraním, ktorí si prezreli expozície troch novozriadených múzeí – Zemedelského múzea (1924), Lesníckeho múzea (1927) a Slovenského vlastivedného múzea (1923). Na výstavbe ZM sa podieľal osobnou podporou a iniciatívou, ale aj sumou 11 miliónov korún o. i. najmä bývalý minister poľnohospodárstva (1922 – 1925) M. Hodža.

Zemедelské múzeum v Bratislave (ďalej len ZM) zriadilo Československé zemédělské museum v Prahe ako svoju krajiniskú pobočku v roku 1924. Múzejnú budovu na Vajanského nábreží v Bratislave navrhol a stavbu viedol Milan Michal Harminc ako svoju druhú múzejnú budovu. Stavba ZM sa začala slávnostným výkopom 22. septembra 1924, po dohotovení betónovej základovej dosky pokračovali stavebné práce 11. júla 1925, stavbu zabezpečovala firma V. Nekvasila. Budova bola skolaudovaná 17. – 19. decembra 1928. Po ukončení stavby nastalo intenzívne budovanie zbierkového fondu a príprava expozície. Zbierkové predmety v stálej expozícii ZM boli inštalované tak, aby poskytli ucelený obraz poľnohospodárskej výroby na Slovensku. Expozícia bola rozdelená na sedem častí, mala 14 siení a 50 oddelení, 10 miestností patrilo ZM spolu s Lesníckym múzeom, 4 (neskôr 6) miestnosti Slovenskému vlastivednému múzeu s celkovou plochou 1 785 m².

Tlačeného sprievodcu zbierkami Zemедelského múzea v Bratislave, ktorý vyšiel už v roku 1929, pripravil hlavný správca Miloš Jurkovič, neskôr riaditeľ Slovenského múzea. Podieľal sa na výstavbe účelovej budovy ZM, ale bol aj manažérom, ekonómom, múzejníkom a autorom expozícií. V ZM boli zastúpené exponáty z oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a poľovníctva. Autonómnou zložkou ZM sa stalo na ustanovujúcej schôdzi 14. decembra 1927 aj novozaložené Lesnícke múzeum s vlastnými riadiacimi orgánmi a predsedom Miestneho výboru Jurom Martinkom.

Kuratórium ZM uvoľnilo štyri siene na prvom a treťom poschodí na prezentáciu zbierok Slovenského vlastivedného múzea (ďalej len SVM). Na čele úsilia zriadiť nové múzeum vlastivedného zamerania v Bratislave stál architekt Dušan Jurkovič, vládny komisár na ochranu pamiatok pri Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska a predseda Spolku Slovenského vlastivedného múzea. Na ustanovujúcej schôdzi 14. novembra 1923 boli schválené organizačné zásady budúceho múzea. Riadiacim orgánom bol výbor s devätnástimi členmi, na čele výboru stál predseda volený valným zhromaždením a širším prezídiom. Múzeum bolo založené na ustanovujúcom zhromaždení Spoločnosti SVM 16. marca 1924, od začiatku zápasilo s priestorovými a finančnými ťažkosťami. Kuratórium ZM mu uvoľnilo núdzové priestory vo svojej ešte nedostavanej novej sídelnej budove na Vajanského nábreží v roku 1927. Pri príležitosti slávnostného sprístupnenia zbierkového fondu SVM v roku 1930 v budove ZM vydali aj Sprievodcu zbierkami Slovenského vlastivedného múzea v Bratislave. Okrem výstavných priestorov obsadilo SVM celé tretie poschodie sídelnej budovy ZM, depozitáre a pracovne v podkroví a kancelárie na prvom poschodí. Expozície SVM obsahovali ukážky národopisných, prehistoricko-archeologických, historicko-archeologických, numizmatických a prírodovedných zbierok. Archeologické zbierky boli vystavené na prvom poschodí budovy ZM v expozícii *Najstaršie dejiny Slovenska*, ktorej autorom bol J. Eisner. Sprístupnené boli aj vzácne umelecké diela starých majstrov zo Slovenska a súčasné výtvarné umenie. Galerijný odbor bol zriadený už v roku 1924, jeho zbierkotvorný program smeroval k vytvoreniu budúcej galérie. Významnú časť expozície SVM tvorili prírodovedné zbierky, vystavené boli vzácne zbery z celého Slovenska.

Slovenské národné múzeum prešlo počas svojho pôsobenia zložitým procesom formovania aj mnohými organizačnými zmenami. V súčasnosti s vyše trojmiliónovým zbierkovým fondom historických hmotných a písomných autentických a iných jedinečných prameňov dokumentuje prírodu a vývoj spoločnosti na území Slovenska, kultúru a život Slovákov doma aj v zahraničí.

Významné výročie otvorenia Slovenského národného múzea (Zemedelského múzea) v Bratislave bude rezonovať aj počas tradičného podujatia **Noc múzeí a galérií 2010**, ktoré sa uskutoční **v sobotu 15. mája 2010**. Pre deti je pripravený vzdelávací program, v ktorom sa deti dozvedia viac o histórii múzea a jeho budovy na Vajanského ulici v Bratislave.

Generálny partner SNM: Poštová banka, a.s.

Kontakt: Jana Huťanová, Slovenské národné múzeum, Vajanského nábrežie 2, 810 06 Bratislava 16, tel.: 02/20 46 91 46, 0915 99 33 01, e-mail: jana.huttanova@snm.sk
